Пакласці канец інтэрвенцыі на Арабскім Усходзе!

На надзвычайнай спецыяльнай сесіі Генеральнай Асамблеі ААН

НЬЮ-ЙОРК, 21 жніўня. (ТАСС). Учора на ранішнім пасяджэнні надзвычайнай спецыяльнай сесіі Генеральнай Асамблеі ААН працягвалася абмеркаванне становішча на Блізкім і Сярэднім Усходзе, створанага ў выніку інтэрвенцыі амерыканскіх войск у Ліване і англійскіх у Іярданіі.

У пачатку пасяджэння выступілі дэлегаты Цэйлона і Йемена, якія выказаліся за хутчэйшы вывад амерыканскіх і англійскіх войск з Лівана і Іярданіі.

Дэлегат Йемена Каміль Абдэль Рахім падкрэсліў, што ніякае вырашэнне праблем Блізкага і Сярэдняга Усходу немагчыма, калі не будзе спынена ўзброеная інтэрвенцыя і не будуць выведзены войскі, якія акупіруюць арабскія землі.

Каміль Абдэль Рахім назваў фальшывымі ўсе довады, з дапамогай якіх некаторыя дэлегаты прабавалі апраўдаць узброеную інтэрвенцыю ЗША і Англіі ў Ліване і Іярданіі. Іменна інтэрвенцыя, сказаў ён, пагражае суверэнітэту гэтых краін і стварае пагрозу як іх цэласнасці, так і міру ў гэтым раёне.

У заключэнне дэлегат Йемена выставіў тры пункты, якія, як ён заявіў, ствараюць неабходныя прадпасылкі для рэальнага і ўстойлівага вырашэння праблем Блізкага і Сярэдняга Усходу:

1) неадкладны вывад замежных войск з арабскіх зямель;

2) разуменне прыроды велізарнага росту нацыянальнага руху ва ўсім арабскім свеце;

3) арабскія краіны хочуць стаяць у баку ад пактаў і дактрын, якія ствараюць адну з асноўных прычын разладаў у цяперашні час.

НЬЮ-ЙОРК, 21 жніўня. (ТАСС). Агульная дыскусія аб становішчы на Блізкім Усходзе на надзвычайнай спецыяльнай сесіі Генеральнай Асамблеі ААН падыходзіць к канцу. Пасля заканчэння дыскусіі Асамблея пяройдзе да абмеркавання праектаў рэзалюцый.

На ўчарашнім дзённым пасяджэнні выступілі прадстаўнікі Беларускай ССР, Венесуэлы, Малайі, Ліберыі, Бразіліі і Савецкага Саюза.

Выступленне кіраўніка дэлегацыі Беларускай ССР

К. В. КІСЯЛЁВА

Пан старшыня,

панове дэлегаты,

абстаноўка, якая склалася на Арабскім Усходзе, паставіла цяперашнюю надзвычайную сесію Генеральнай Асамблеі перад наяўнасцю велізарнай гістарычнай адказнасці за ліквідацыю ваеннай небяспекі ў гэтым раёне. Урады ЗША і Англіі сталі перад судом сусветнай грамадскай думкі, паколькі яны сваімі агрэсіўнымі дзеяннямі ў краінах Блізкага і Сярэдняга Усходу паставілі свет на грань катастрофы. Народы ўсяго свету чакаюць ад надзвычайнай сесіі прыняцця такіх тэрміновых і дзейсных мер, якія забяспечылі б неадкладны вывад амерыкана-англійскіх войск, што ўварваліся ў краіны Арабскага Усходу наперакор волі іх народаў.

Наша дэлегацыя ўважліва вывучыла праграму, выкладзеную 13 жніўня г. г. перад Асамблеяй прэзідэнтам ЗША панам Эйзенхауэрам і названую ім жа «праграмай міру». Мы прышлі да вываду, што гэтая праграма не з'яўляецца новай, яна не мае галоўнай умовы забеспячэння міру ў гэтым раёне — неадкладнага і безагаворачнага вываду акупацыйных войск ЗША і Англіі з Лівана і Іярданіі. Новы амерыканскі план, урачыста абвешчаны з гэтай трыбуны, з'яўляецца доказам правалу «дактрыны Далеса — Эйзенхауэра», якая новы свет абудзіўшыхся народаў, якія бяруць свой лёс у свае ўласныя рукі. Ён заклікаў да таго, каб Генеральная Асамблея адобрыла агрэсіўныя дзеянні ЗША і Англіі супраць арабскіх народаў. З гэтай мэтай пан Лойд хацеў бы пакінуць у баку пытанне аб англа-амерыканскай агрэсіі на Блізкім Усходзе і заняцца выдуманай інтэрвентамі так званай ускоснай агрэсіяй.

Прадстаўнік Англіі ў апраўданне агрэсіўных дзеянняў яго краіны на Блізкім Усходзе спасылаўся на запрашэнне караля Хусейна як на нібыта законную прычыну для ўводу англійскіх войск у Іярданію. Вядома, як было сфабрыкавана гэтае запрашэнне. У карэспандэнцыі з Лондана аглядальнік Мідлтан пісаў у «Нью-Йорк таймс» 16 ліпеня 1958 года, што «заслугоўваючыя давер'я ваенныя крыніцы прадказалі сёння позна ўвечары, што найбольш магчымай зонай брытанскіх ваенных аперацый будзе Іярданія». На наступны дзень паявілася ўжо так званае запрашэнне караля Хусейна, і англійскія войскі 17 ліпеня 1958 года высадзіліся ў Іярданіі. Факты з усёй відавочнасцю даказваюць фальшывасць заяў аб так званым запрашэнні амерыканскіх і англійскіх войск у Ліван і Іярданію.

У сваім выступленні прадстаўнік Вялікабрытаніі прабаваў паказаць сябе заўзя-

з Лівана і Іярданіі? Яны не хочуць чакаць гэтага вываду не толькі 73 гады, але і ніводнага дня.

У ходзе дыскусіі па абмяркоўваемаму намі пытанню мы заслухалі ўжо нямала іншых выступленняў, розных па свайму характару і па мэтах, якія ставяць прамоўцы. Адны давалі цвярозую ацэнку абстаноўцы, якая склалася на Блізкім Усходзе, і былі шчыра заклапочаны пошукамі тых шляхоў і метадаў, пры дапамозе якіх можна было б дабіцца сапраўднага аздараўлення гэтай абстаноўкі, як гэта адпавядае жыццёвым інтарэсам народаў арабскіх краін і міралюбівым імкненням народаў усяго свету. Другія прабавалі ўсяляк выгарадзіць арганізатараў узброенай інтэрвенцыі супраць Лівана і Іярданіі і нават абгрунтаваць ідэю аб правамоцнасці такіх агрэсіўных дзеянняў некаторых вялікіх дзяржаў у будучым.

У гэтай сувязі звяртае на сябе ўвагу выступленне прадстаўніка Аўстраліі пана Уокера. Пан Уокер ад імя аўстралійскага ўрада вітаў намер ЗША і ў далейшым пасылаць свае войскі быццам бы для абароны малых краін, а на справе для іх прамой ваеннай акупацыі і падаўлення нацыянальна-вызваленчага руху, дзе б ён ні развіваўся. Як відаць, сярод дэлегатаў, прадстаўленых на цяперашняй сесіі, ёсць такія, якія хацелі б замяніць міжнароднае

Арабскага Усходу будаваць сваё жыццё па ўласнаму меркаванню ў інтарэсах дабрабыту і міру для сваіх народаў. Мы павінны ўбраць Дамоклаў меч, які навіс над арабскімі народамі.

Правячыя колы ЗША і Англіі прабуюць захаваць свае каланіяльныя пазіцыі на Блізкім і Сярэднім Усходзе пры дапамозе аўтаматаў і гармат. Кіраўнік Савецкага ўрада М. С. Хрушчоў па гэтаму пытанню сказаў: «Народы скідваюць, ірвуць ланцугі каланіялізма. І дарэмныя намаганні тых, хто хацеў бы стрымаць вызваленчую барацьбу народаў, якія ўзняліся супраць векавога прыгнёту каланізатараў». Ход падзей пацвярджае правільнасць гэтых слоў.

Мінула ўжо больш чым месяц з таго часу, як урады ЗША і Англіі пачалі ўзброеную інтэрвенцыю ў Ліване і Іярданіі. Натуральна, у простага чалавека законна ўзнікае пытанне — чаму правячыя колы ЗША і Англіі пачалі ўзброеную агрэсію супраць гэтых краін і якія мэты яны ставяць?

Усяму свету вядома, што агрэсіўная палітыка ЗША і Англіі ў раёне Блізкага і Сярэдняга Усходу прадыктавана інтарэсамі буйнейшых нафтавых манаполій ЗША і Англіі. Гэтыя магутныя манаполіі дыктуюць і накіроўваюць палітыку правячых колаў ЗША і Англіі. Аб гэтым сведчыць апублікаваны 6 студзеня 1958 года ў амерыканскім друку даклад рокфелераўскай групы, які адразу ж быў ахрышчан «дактрынай Рокфелера». Аўтары дакумента адкрыта заявілі аб тым, што ЗША павінны стварыць спецыяльныя воінскія часці, здольныя хутка і эфектыўна ўмяшацца з мэтай прадухілення развіцця «непажаданых» для амерыканскіх манаполій «сітуацый» у любой частцы свету.

Растлумачваючы значэнне дактрыны Рокфелераў, амерыканская газета «Уолстрыт джорнэл» пісала ў пачатку студзеня 1958 года: «Стратэгічная канцэпцыя гэтай групы, калі яна будзе прынята, можа прывесці да таго, што ЗША распачнуць вайну супраць малых краін». З гэтай заявы добра вядомай і ўплывовай амерыканскай газеты відаць, што натхніцелямі агрэсіўнай палітыкі ЗША ў раёне Блізкага і Сярэдняга Усходу з'яўляюцца амерыканскія нафтавыя манаполіі.

Як вядома, на Блізкім і Сярэднім Усходзе сканцэнтраваны дзве трэція сусветных запасаў нафты. У гэтым раёне ў 1957 годзе было здабыта 177 мільёнаў тон нафты. У руках амерыканскіх кампаній цяпер знаходзіцца 60 працэнтаў здабычы нафты. Як паведаміла газета «Нью-Йорк джорнэл Амерыкэн» 7 жніўня 1958 года, прыбытак за мінулы год замежных нафтавых кампаній на Блізкім і Сярэднім Усходзе ацэньваецца ў 2,5 мільярда долараў. Паводле даных статыстыкі ААН, за дзесяцігоддзе — з 1946 па 1955 гг. — чыстыя інвестыцыі ў нафтавую прамысловасць краін Блізкага і Сярэдняга Усходу склалі адзін мільярд сто мільёнаў долараў. Атрымліваецца, што за адзін год замежныя кампаніі акупляюць свае капіталаўкладанні, укладзеныя за цэлае дзесяцігоддзе.

Трэба асабліва падкрэсліць, што запасы нафты ў Іраку ацэньваюцца ў 2 мільярды 650 мільёнаў тон. Гэтым і тлумачыцца надзвычайная чуллівасць англійскіх і амерыканскіх манаполій да падзей у Іраку, дзе народ вырашыў самастойна распараджацца сваімі нацыянальнымі багаццямі і праводзіць незалежную палітыку, якая адпавядае інтарэсам краіны.

Пан старшыня,

цвёрдая рашучасць міралюбівых дзяржаў і перш за ўсё Савецкага Саюза пакласці канец агрэсіі на Арабскім Усходзе і шырокая хваля пратэсту народаў ва ўсіх краінах зблыталі карты і разбурылі планы арганізатараў узброенай інтэрвенцыі. ЗША і Англія вымушаны наперакор сваім першапачатковым планам устрымацца ад ажыццяўлення сваіх агрэсіўных намераў у адносінах да Іракскай Рэспублікі і Аб'яднанай Арабскай Рэспублікі. Аднак пагроза ўзнікнення вайны не ліквідавана і яна будзе захоўвацца да таго часу, пакуль войскі інтэрвентаў знаходзяцца на арабскай зямлі.

Указанне ваеннага камандавання ЗША аб вывадзе 1.700 салдат і афіцэраў з Лівана і перабазіраванне іх на амерыканскія ваенныя караблі з'яўляюцца манеўрам з мэтай адцягнуць увагу Генеральнай Асамблеі ад галоўнага пытання — тэрміновага вываду ўсіх замежных войск з Лівана і Іярданіі.

Пан старшыня, мы жывём у такі час, калі лёс чалавецтва і сусветнай цывілізацыі ў значнай ступені залежаць ад таго, у які бок будуць развівацца міжнародныя падзеі — у напрамку да міру ці ў напрамку да вайны. У абстаноўцы, якая стварылася, толькі мірнае суіснаванне адкрывае перад народамі ўсіх краін светлыя перспектывы на будучыню. Што датычыць дэлегацыі Беларускай ССР, то яна будзе і ў далейшым нястомна змагацца супраць пагрозы вайны, за забеспячэнне міру і мірнага суіснавання ўсіх дзяржаў, незалежна ад іх грамадскага і дзяржаўнага ладу.

Беларускі народ, як і ўсе міралюбівыя народы, глыбока зацікаўлен у тым, каб народы гэтага раёна былі свабодныя і незалежныя, каб яны самі вырашалі свае ўнутраныя праблемы ў адпаведнасці з іх нацыянальнымі інтарэсамі, каб тэрыторыя гэтых краін, якія знаходзяцца паблізу савецкіх граніц, не ператваралася ў ваенныя базы і каб на Блізкім і Сярэднім Усходзе панавалі мір і спакой.

Арганізацыя Аб'яднаных Нацый павінна пакласці канец умяшанню ЗША і Англіі ва ўнутраныя справы краін гэтага раёна і забяспечыць арабскім народам права самім вырашаць свае ўнутраныя справы. Такое рашэнне ААН было б вялікім укладам у справу забеспячэння ўсеагульнага міру і бяспекі. Яно павысіла б аўтарытэт ААН у вачах усіх народаў свету.

Дэлегацыя Беларускай ССР горача падтрымлівае праект рэзалюцыі, прапанаваны дэлегацыяй Савецкага Саюза, у якім рэкамендуецца неадкладны вывад войск ЗША і Англіі з Лівана і Іярданіі. Толькі вывад замежных войск з тэрыторыі арабскіх краін можа забяспечыць мір на Блізкім і Сярэднім Усходзе, прадухіліць узнікненне новай сусветнай вайны, гарантаваць краінам Арабскага Усходу іх неад'емнае права будаваць сваё жыццё па ўласнаму меркаванню.

Надзвычайная спецыяльная сесія Генеральнай Асамблеі ААН абавязана зрабіць усё магчымае, каб садзейнічаць дасягненню гэтых высакародных мэт, якія з'яўляюцца асноўнымі задачамі Арганізацыі Аб'яднаных Нацый у адпаведнасці з яе Статутам.

Мы выказваем надзею, што прысутныя тут дэлегацыі зразумеюць сур'ёзную адказнасць, якая стаіць перад Генеральнай Асамблеяй ААН, будуць усяляк садзейнічаць поспеху яе работы і тым самым унясуць свой уклад у справу далейшага ўмацавання міру ва ўсім свеце.

Прэзідэнцкая бібліятэка Рэспублікі Беларусь

З поўным тэкстам дакумента можна азнаёміцца ў бібліятэцы